

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

C

Paper-II

PHYSICAL EDUCATION

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

2. (Signature)

(In words)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JUN - 71219

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 40

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **Hundred (50)** multiple-choice type of questions. Each question will carry **two** marks. *All* questions of Paper I will be compulsory.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to any other or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated. Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, Except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- या प्रश्नपत्रिकेत **शंभर (50)** बहुनिवड प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली संदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही. तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करवा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

JUN - 71219/II—C

Physical Education

Paper II

शारीरिक शिक्षा

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. The super compensation effect of training is due to (A) Appropriate load and recovery (B) Lack of periodization (C) Competition (D) Practice	1. प्रशिक्षणाचा 'सुपर कॉम्पेन्सेशन' परिणाम मुळे होतो. (A) रास्त भार आणि पुनर्प्राप्ती (B) कालविभाजन नियोजनाचा अभाव (C) स्पर्धा (D) सराव
2. The purpose of ethical principles for professional preparation is (A) Self-esteem (B) Special standard of work (C) Belief of people on profession (D) Behaviour of professional	2. व्यावसायिक तयारीसाठी नैतिक मूल्यांची तत्त्वप्रणाली ही यासाठी असते. (A) स्व:प्रतिष्ठा (B) कामाचा विशिष्ट दर्जा (C) व्यवसायावर लोकांचा विश्वास (D) व्यावसायिकांचा आचार
3. Body functions and related energy expenditure : List-I (1) Digestion of food (2) Movement (3) Resting Metabolism List-II (i) 55 to 75% (ii) 10 to 15% (iii) 10 to 40% Codes : (1) (2) (3) (A) (iii) (ii) (i) (B) (ii) (iii) (i) (C) (ii) (i) (iii) (D) (i) (ii) (iii)	3. शरीर कार्ये व त्यासाठी उर्जा अपव्यय : सूची-I (1) अन्नपचन (2) हालचाल (3) विश्रांती काळातील चयापचय सूची-II (i) 55 ते 75% (ii) 10 ते 15% (iii) 10 ते 40% संकेतांक : (1) (2) (3) (A) (iii) (ii) (i) (B) (ii) (iii) (i) (C) (ii) (i) (iii) (D) (i) (ii) (iii)

4. Endurance type training modulates fuel storage and substrate use. Adaptive response includes :
 (A) Increasing intramuscular lipid use during exercise
 (B) Increasing muscle glycogen use during exercise
 (C) Increasing liver glycogen content
 (D) Lowering intramuscular lipid storage

5. Sudden weight loss, delay in wound healing, infection in urine are symptoms of
 (A) High BP
 (B) Cancer
 (C) Diabetes
 (D) Heart attack

6. Match the stages of development List-I with systematic improvement of teaching skill as List-II and identify *correct* code given below :

List-I	List-II
(a) Stage 1	(1) Learning how to do more than one thing at a time
(b) Stage 2	(2) Initial discomfort stage
(c) Stage 3	(3) Learning how to use your skills more appropriately
(d) Stage 4	(4) Learning variety of techniques

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(2)	(3)	(1)
(B)	(2)	(4)	(1)
(C)	(3)	(4)	(1)
(D)	(4)	(1)	(3)

4. दमदारपणा प्रशिक्षणामुळे इंधनसाठी व आधार द्रव्य वापरात सुधारणा होते. या अनुकूलन प्रतिसादात कशाचा समावेश होतो ?

- (A) व्यायामादरम्यान स्नायूंतर्गत लिपिडच्या वापरात वाढ होणे
 (B) व्यायामादरम्यान स्नायूंतर्गत ग्लायकोजनच्या वापरात वाढ होणे
 (C) यकृतामधील ग्लायकोजनचे प्रमाणात वाढ होणे
 (D) स्नायूंतर्गत लिपिडचे प्रमाण कमी होणे

5. अचानक वजन कमी होणे, जखम बरी होण्यास वेळ लागणे आणि लघवीमधील प्रादुर्भाव हे कशाची लक्षणे आहे ?

- (A) उच्च रक्तदाब
 (B) कर्क रोग
 (C) मधुमेह
 (D) हृदयाचा झटका

6. कौशल्य विकासस्थिती यादी-I आणि अध्यापन कौशल्याची पद्धतशीर पायऱ्या यादी-II यांची जुळवणी करून खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

यादी-I	यादी-II
(a) स्तर 1	(1) एकाच वेळी अनेक गोष्टी कशा कराव्या याचे अध्ययन
(b) स्तर 2	(2) प्रारंभीची अस्वस्थता/विचलित स्थिती
(c) स्तर 3	(3) कौशल्य योग्यरीतीने कशी वापरावी याचे अध्ययन
(d) स्तर 4	(4) अनेक तंत्रांचे अध्ययन

संकेतांक :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(2)	(3)	(1)
(B)	(2)	(4)	(1)
(C)	(3)	(4)	(1)
(D)	(4)	(1)	(3)

7. Liquid meals are beneficial for all reasons <i>except</i> : (A) They are easily digested (B) They provide energy without feeling full (C) They decrease lactic acid production (D) They contribute of fluid needs 8. B.M.I. of or more than that is considered as overweight and obese. (A) 25 kg/m² and 30 kg/m² (B) 12 kg/m² and 17 kg/m² (C) 2.5 kg/m² and 3.0 kg/m² (D) 30 kg/m² and 25 kg/m² 9. Factor responsible for obesity : (I) Heredity (II) Metabolism (III) Lifestyle (IV) Hormone (A) I and II (B) II, III and IV (C) I, II, III and IV (D) I, II and IV	7. द्रव्य स्वरूपातील आहाराचे हा सोडून पुढील सर्व फायदे आहेत : (A) त्यांचे सहज पचन होते (B) त्यांच्यामुळे पोट जड न होता पुरेशी ऊर्जा मिलते (C) त्यामुळे लॅक्टिक आम्ल निर्मिती कमी होते (D) त्यांच्यामुळे शरीराची द्रवाची गरज होत भागते 8. किंवा त्यापेक्षा अधिक बी.एम.आय. म्हणजे अती वजन व स्थूलता असे समजण्यात येते. (A) 25 किग्रॅ/मीटर² व 30 किग्रॅ/मीटर² (B) 12 किग्रॅ/मीटर² व 17 किग्रॅ/मीटर² (C) 2.5 किग्रॅ/मीटर² व 3.0 किग्रॅ/मीटर² (D) 30 किग्रॅ/मीटर² व 25 किग्रॅ/मीटर² 9. स्थूलतेस जबाबदार घटक : (I) अनुवंश (II) चयापचय (III) जीवनशैली (IV) संप्रेरक (A) I आणि II (B) II, III आणि IV (C) I, II, III आणि IV (D) I, II आणि IV

10. The Khelo India program has been introduced to revive (A) The sports federations (B) The sports culture in India at grass-root level (C) The sports competition organization (D) The capacity of Indian coaches 11. Balanced diet, Regular exercise and Positive lifestyle will give the benefit of (I) Wellness (II) Health (III) Being healthy (IV) Well being (A) I, II, III (B) II, III, IV (C) IV, I, II (D) I, II, III, IV 12. In a statistical table, the row headings are referred to as : (A) Source note (B) Footnote (C) Stub (D) Body	10. पुनर्जीवित करण्यासाठी खेलो इंडिया योजनेची सुरुवात करण्यात आली : (A) क्रीडा महासंघ (B) भारतातील सर्वसामान्य पातळीवरील क्रीडा संस्कृती (C) क्रीडा स्पर्धा आयोजन (D) भारतीय मार्गदर्शकांची क्षमता 11. समतोल आहार, नियमित व्यायाम आणि सकारात्मक जीवनशैलीमुळे चा लाभ होईल. (I) निरामयता (II) आरोग्य (III) निरोगीपणा (IV) स्वास्थ्य (A) I, II, III (B) II, III, IV (C) IV, I, II (D) I, II, III, IV 12. संख्याशास्त्रीय कोष्टकातील पहिल्या ओळीच्या शीर्षकाला असे संबोधले जाते : (A) स्रोत टीप (B) तळ टीप (C) स्टब (D) रचना

13. Easy-Effective way of maintaining wellness is (i) Diet (ii) Exercise (iii) Positive change in lifestyle (A) (i) and (ii) (B) (i) and (iii) (C) (i), (ii) and (iii) (D) (ii) and (iii) 14. Ancient and Modern Olympic Games started in (A) Greenland (B) Greece (C) Athens (D) Rome 15. Of the following, the most important consideration in selecting a physical education activity for primary school class is to ensure that the selected activity : (A) Includes strength and endurance enhancement (B) Enables all children to participate and improvement of movement skills (C) Includes both individual and group component (D) Has interdisciplinary connections	13. निरामयता सांभाळण्याचा सहज-प्रभावी मार्ग (i) आहार (ii) व्यायाम (iii) जीवनशैलीत सकारात्मक बदल (A) (i) आणि (ii) (B) (i) आणि (iii) (C) (i), (ii) आणि (iii) (D) (ii) आणि (iii) 14. प्राचीन आणि आधुनिक ऑलिंपिक खेळांची सुरुवात मध्ये झाली. (A) ग्रीनलँड (B) ग्रीस (C) अथेन्स (D) रोम 15. प्राथमिक वर्गासाठी शारीरिक शिक्षणातील उपक्रमांची निवड करताना खाली दिलेल्या निवडक उपक्रमांपैकी सर्वात महत्वाचा विचार कोणता ? (A) ताकद व दमदारपणा विकासाचा अंतर्भाव (B) हालचाल कौशल्यामध्ये सर्व विद्यार्थ्यांचा सहभाग आणि प्रगती (C) वैयक्तिक व सांघिक घटकांचा अंतर्भाव (D) इतर विषयांशी संबंध

16. Which of the following is an appropriate practice in establishing learning environment ? (A) Rules vary from day-to-day (B) Teacher has systematic plans (C) Students take responsibility of their behaviour (D) Misbehaviours are dealt with immediately 17. is <i>not</i> a dimension of wellness. (A) Physical (B) Individual (C) Intellectual (D) Environmental 18. (I) Expiration is the process of air movement into the lungs. (II) Expiration at rest is usually a passive process. (A) Statement (I) is true and (II) is false (B) Statement (I) is false and (II) is true (C) Statements (I) and (II) are true (D) Statements (I) and (II) are false	16. अध्ययन वातावरण प्रस्थापित करण्यासाठी पुढीलपैकी कोणती योग्य चालीरीती आहे ? (A) दररोज वेगळे नियम (B) शिक्षकाचे नियोजन पद्धतशीर असते (C) विद्यार्थी स्वताच्या वर्तनाची जबाबदारी घेतात (D) गैरवर्तन तात्काळ हाताळले जाते 17. हे निरामयतेचे अंग नाही. (A) शारीरिक (B) वैयक्तिक (C) बौद्धिक (D) पर्यावरणीय 18. (I) उच्छ्वास म्हणजे हवा फुफ्फुसात जाण्याची प्रक्रिया होय. (II) विश्रांतीवेळेची उच्छ्वास प्रक्रिया सहसा निष्क्रिय असते. (A) विधान (I) सत्य व (II) असत्य आहे (B) विधान (I) असत्य व (II) सत्य आहे (C) विधान (I) व (II) सत्य आहेत (D) विधान (I) व (II) असत्य आहेत

19. (I) Cholesterol cannot be synthesized by the body. (II) Lipoproteins are primarily made up of unsaturated fatty acid. (A) Statement (I) is true, statement (II) is false (B) Statement (I) is false, statement (II) is true (C) Statement (I) and (II) are true (D) Statement (I) and (II) are false 20. (I) Athletes require increased amount of minerals above the RDA. (II) Osteoporosis begins early in life due mainly to inadequate calcium intake. (A) Statement (I) is false and (II) is true (B) Statement (I) is true and (II) is false (C) Statement (I) and (II) are true (D) Statement (I) and (II) are false	19. (I) शरीर कोलेस्ट्रॉलची निर्मिती करू शकत नाही. (II) प्रामुख्याने असंपृक्त मेदाम्लांपासून लीपोप्रोटिनची निर्मिती होते. (A) विधान (I) बरोबर व विधान (II) चूक (B) विधान (I) चूक व विधान (II) बरोबर (C) विधान (I) आणि (II) दोन्ही बरोबर (D) विधान (I) आणि (II) दोन्ही चूक 20. (I) खेळाडूंना आहाराच्या शिफारशी प्रमाणांपेक्षा जास्त प्रमाणात क्षार घेणे आवश्यक असते. (II) आयुष्याच्या सुरुवातीपासूनच्या काळात अपुऱ्या कॉल्शियम सेवनामुळे ऑस्टिओपोरोसिसची सुरुवात होते. (A) विधान (I) असत्य व (II) सत्य आहे (B) विधान (I) सत्य व (II) असत्य आहे (C) विधान (I) व (II) सत्य आहेत (D) विधान (I) व (II) असत्य आहेत

21. Periodization organize training and conditioning program through :

- (A) Exercise
- (B) Cycles
- (C) Recovery
- (D) Intensity

22. Match the List A and B and select the *correct* option :

List-A

List-B

(1) Intensity	(i) Plyometrics
(2) Time	(ii) 3-5 days/weeks
(3) Frequency	(iii) 60-80% of MHR
(4) Type	(iv) 40-45 min

Codes :

(1)	(2)	(3)	(4)
(A) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(B) (i)	(iv)	(ii)	(iii)
(C) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(D) (iii)	(iv)	(i)	(ii)

23. Calculate THR at 60% intensity for 28 years old Kabaddi player whose RHR is 70 bpm and who wants to perform 35 min continuous running.

- (A) 145.2 bpm
- (B) 143.2 bpm
- (C) 144.2 bpm
- (D) 146.2 bpm

21. कालविभाजन नियोजनात प्रशिक्षण आणि सुस्थिती कार्यक्रम द्वारे आयोजित करता येतात.

- (A) व्यायाम
- (B) चक्रे
- (C) पुनर्प्राप्ती
- (D) तीव्रता

22. यादी A आणि B जुळवा आणि योग्य पर्याय निवडा :

यादी A

यादी B

(1) तीव्रता	(i) प्लायोमेट्रिक्स
(2) वेळ	(ii) 3-5 दिवस/आठवडा
(3) वारंवारता	(iii) कमाल हृदय दराच्या 60-80%
(4) प्रकार	(iv) 40-45 मिनिटे

संकेतांक :

(1)	(2)	(3)	(4)
(A) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(B) (i)	(iv)	(ii)	(iii)
(C) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(D) (iii)	(iv)	(i)	(ii)

23. 28 वर्षे वयाच्या कबड्डी खेळाडूचा RHR 70 bpm असून त्यास 60% तीव्रतेने 35 मिनिटे सलग धावणे करावयाचे आहे. यासाठी THR निश्चित करा :

- (A) 145.2 बीपीएम
- (B) 143.2 बीपीएम
- (C) 144.2 बीपीएम
- (D) 146.2 बीपीएम

24. is a future oriented process.

- (A) Sports competition and development
- (B) Sports participation and improvement
- (C) Sports equipment distribution
- (D) Sports talent identification and development

25. To develop strategies and tactics we need to know the

- (i) Strength and weaknesses of the opposition
- (ii) Our own strength and weaknesses
- (iii) Environmental factors
- (A) (ii) and (iii)
- (B) (i) and (ii)
- (C) (i) and (iii)
- (D) (i), (ii) and (iii)

24. ही एक भविष्याशी संबंधित प्रक्रिया आहे.

- (A) क्रीडा स्पर्धा आणि विकास
- (B) क्रीडा सहभाग आणि सुधारणा
- (C) क्रीडा साहित्य वाटप
- (D) क्रीडा प्रज्ञा ओळख आणि विकास

25. स्ट्रॅटेजिज आणि टॅक्टिक्स विकसित करण्यासाठी तुम्हास माहिती असणे गरजेचे असते.

- (i) प्रतिस्पर्धांच्या क्षमता आणि दुर्बलता
- (ii) आपल्या स्वतःच्या क्षमता आणि दुर्बलता
- (iii) पर्यावरणीय घटक
- (A) (ii) आणि (iii)
- (B) (i) आणि (ii)
- (C) (i) आणि (iii)
- (D) (i), (ii) आणि (iii)

26. The aim of technique training in the first phase of skill acquisition is (A) To achieve mastery over the technique (B) To achieve rough coordination (C) To achieve fine coordination in technique (D) To achieve skill conditioning 27. “You should exercise the energy systems, muscles, actions and skills that are relevant to that sport”. principal of training does this define. (A) Frequency (B) Progression (C) Specificity (D) Reversibility 28. Which one of the following best describes the plyometrics training method ? (A) Involves mainly stretching (B) Involves continuous running (C) Involves long duration activity (D) Involves mainly bounding and hopping	26. कौशल्य संपादनाच्या पहिल्या टप्प्यातील तंत्र प्रशिक्षणाचे ध्येय (A) तंत्रावर निष्णाणता प्राप्त करणे (B) ओबडधोबड समन्वय संपादित करणे (C) तंत्रात तंतोतंत समन्वय प्राप्त करणे (D) कौशल्य सुस्थिती प्राप्त करणे 27. “संबंधित खेळाशी संबंधितच ऊर्जा प्रणाली, स्नायू, कृती आणि कौशल्य यास तुम्ही व्यायाम देणे आवश्यक असते.” प्रशिक्षणाचे तत्त्व वरील वर्णन करते. (A) वारंवारता (B) प्रगती (C) विशिष्ट (D) पूर्ववत 28. खालीलपैकी प्लायोमेट्रिक प्रशिक्षण पद्धतीचे अत्यंत योग्य वर्णन कोणते ? (A) प्रामुख्याने ताणाचा समावेश (B) एकसलग धावण्याचा अंतर्भाव (C) दीर्घकालावधीच्या उपक्रमाचा समावेश (D) प्रामुख्याने बाऊंडिंग आणि हॉपिंगचा अंतर्भाव

29. In selecting talent, the most important factor to be considered is (i) Training state (ii) Health (iii) Interest and attitude (iv) Heredity (A) (i) and (iii) (B) (iii), (ii) and (iv) (C) (i), (ii) and (iv) (D) (i), (ii), (iii) and (iv)	29. प्रज्ञेच्या निवडीत, विचारात घ्यावयाचा अत्यंत महत्त्वाचा घटक : (i) प्रशिक्षण स्थिती (ii) आरोग्य (iii) आवड आणि दृष्टिकोन (iv) अनुवंश (A) (i) आणि (iii) (B) (iii), (ii) आणि (iv) (C) (i), (ii) आणि (iv) (D) (i), (ii), (iii) आणि (iv)
30. After acquiring mastery over skills, stress is laid on (A) Development of SRPF (B) Tactical training (C) Technical preparation (D) Training of HRPF components	30. कौशल्यावर प्रभुत्व संपादित केल्यानंतर वर भर द्यावा. (A) एस.आर.पी.एफ. विकास (B) डावपेचात्मक प्रशिक्षण (C) तांत्रिक पूर्वतयारी (D) एच.आर.पी.एफ. घटकांचे प्रशिक्षण
31. The interview in which a set of open-ended questions are asked in a specific order and exactly as worded is : (A) Focus group interview (B) Closed quantitative interview (C) Formal conversational interview (D) Standardized open-ended interview	31. ज्या प्रकारच्या मुलाखतीमध्ये विशिष्ट संचातील मुक्त प्रश्न नेमक्या क्रमाने व शब्दशः विचारले जातात, त्या मुलाखतीच्या प्रकारास असे म्हणतात. (A) फोकस गट मुलाखत (B) बंदिस्त मात्रात्मक (संख्या) मुलाखत (C) औपचारिक संवाद मुलाखत (D) प्रमाणित मुक्त मुलाखत

32. Match the column I and II and select code :

Column I	Column II
(1) Alpha (α)	(i) The magnitude of type II error
(2) Type I error	(ii) Acceptance of the null hypothesis when null hypothesis is false
(3) Type II error	(iii) Level of significance
(4) Beta (β)	(iv) Rejection of the null hypothesis when null hypothesis is true

Codes :

- (1) (2) (3) (4)
- (A) (iii) (iv) (ii) (i)
- (B) (iii) (ii) (i) (iv)
- (C) (i) (iv) (ii) (iii)
- (D) (i) (iii) (iv) (ii)
33. Appropriate sequence of major sections in the research report would be :
- (A) Introduction, method, results, discussion, references
- (B) Introduction, references, methods, results, discussion
- (C) Introduction, discussion, method, results, references
- (D) Introduction, results, method, references, discussion

32. स्तंभ जुळवून संकेतांक निवडा :

स्तंभ I	स्तंभ II
(1) अल्फा (α)	(i) टाईप II त्रुटीचे परिमाण
(2) टाईप I त्रुटी	(ii) असत्य असताना शून्य परिकल्पना स्वीकारणे
(3) टाईप II त्रुटी	(iii) सार्थकता स्तर
(4) बिटा (β)	(iv) सत्य असताना शून्य परिकल्पनेचा त्याग करणे

संकेतांक :

- (1) (2) (3) (4)
- (A) (iii) (iv) (ii) (i)
- (B) (iii) (ii) (i) (iv)
- (C) (i) (iv) (ii) (iii)
- (D) (i) (iii) (iv) (ii)
33. संशोधन अहवालातील मुख्य भागांचा योग्य क्रम पुढीलपैकी कोणता ?
- (A) प्रस्तावना, पद्धती, निकाल, चर्चा, संदर्भ
- (B) प्रस्तावना, संदर्भ, पद्धती, निकाल, चर्चा
- (C) प्रस्तावना, चर्चा, पद्धती, निकाल, संदर्भ
- (D) प्रस्तावना, निकाल, पद्धती, संदर्भ, चर्चा

34. In what tense is it suggested that the introduction of research report be written ? (A) Present (B) Past (C) Future (D) Any of the tenses	34. संशोधन अहवालाची प्रस्तावना लिहिताना कोणता काळ वापरावा असे सुचविले जाते ? (A) वर्तमानकाळ (B) भूतकाळ (C) भविष्यकाळ (D) कोणताही काळ
35. The defining feature of the historical research is to : (A) Generate and develop a theory (B) Research about people, places and event in the past (C) Describe the culture of a group of people (D) Understand how individuals experience a phenomenon	35. ऐतिहासिक संशोधनाचे परिभाषित वैशिष्ट्य म्हणजे : (A) सिद्धान्त निर्माण व विकसित करणे (B) भूतकाळातील व्यक्ती, स्थळे, व घटना यांचे संशोधन करणे (C) व्यक्तिसमूहाच्या संस्कृतीचे वर्णन करणे (D) व्यक्ती एखादी घटना कशी अनुभवतात ते जाणणे
36. A design in which all participants participate in all experimental treatment conditions : (A) Pre-test post-test control group design (B) Post-test only design (C) Repeated measures design (D) Factorial design	36. प्रयोगाच्या सर्व उपचार परिस्थितीमध्ये सर्व प्रतिसादक सहभागी होतात, ते प्रायोगिक अभिकल्प म्हणजे : (A) पूर्व-पश्चात नियंत्रित गट अभिकल्प (B) केवळ पश्चात गट अभिकल्प (C) रिपिटेड मेझर्स अभिकल्प (D) फॅक्टोरिअल अभिकल्प

<p>37. “Amount of training (IV) leads to increased muscle mass and better muscle memory, which affects overall exercise performance (DV).”
In this example, increased muscle memory is</p> <p>(A) Mediating variable</p> <p>(B) Moderator variable</p> <p>(C) Extraneous variable</p> <p>(D) Categorical variable</p>	<p>37. “प्रशिक्षणाच्या प्रमाणानुसार स्नायूचे प्रमाण वाढते व स्नायू स्मृती सुधारते, त्यामुळे एकूण व्यायाम कार्यमानात सुधारणा होते.”
या उदाहरणात, सुधारलेली स्नायू स्मृती म्हणजे :</p> <p>(A) मध्यस्थ चल</p> <p>(B) नेमस्त चल</p> <p>(C) बाह्य चल</p> <p>(D) श्रेणीबद्ध चल</p>
38. Which of the following is the most similar ? (A) Nominal, ratio and interval data (B) Ordinal, nominal and ratio data (C) Ordinal, interval and ratio data (D) Nominal, ordinal and ratio data	38. पुढीलपैकी कोणत्या यादीत सर्वाधिक साम्य आहे ? (A) नामधारी, गुणोत्तर व अंतराळ डाटा (B) क्रमिक, नामधारी व गुणोत्तर डाटा (C) क्रमिक, अंतराल व गुणोत्तर डाटा (D) नामधारी, क्रमिक व गुणोत्तर डाटा
39. Which test is used to assess the relationship between two ordinal variables ? (A) Cramer’s V (B) Phi (C) Spearman’s rho (D) Chi-square	39. दोन क्रमिक चलांमधील सहसंबंध तपासण्यासाठी कोणती परीक्षिका वापरण्यात येते ? (A) क्रेमर्स ‘V’ (B) फाय (C) स्पिरमन्स ‘rho’ (D) काय-स्क्वेअर

40. The first stage to do a literature search would be to :

- (A) Read introductory textbooks
- (B) Do a literature search online
- (C) Ask teacher to give some articles
- (D) Order inter-library loan

41. Match the following physical fitness components with their respective tests :

List-I

List-II

(a) Agility	(1) Sargent Jump rest
(b) Power	(2) Trunk Flexion
(c) Balance	(3) Right Boomrang run
(d) Flexibility	(4) Stork stand
	(5) 60 yard dash

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(5)	(4)	(1) (2)
(B)	(3)	(4)	(2) (1)
(C)	(3)	(1)	(4) (2)
(D)	(3)	(5)	(2) (4)

40. संदर्भसाहित्याचा आढावा सुरू करण्याची प्रथम पायरी ही असेल :

- (A) परिचयात्मक पाठ्यपुस्तकांचे वाचन करणे
- (B) ऑनलाईन साहित्याचा शोध घेणे
- (C) शिक्षकांना काही लेख देण्यास सांगणे
- (D) आंतर-ग्रंथालयीन मागणी करणे

41. पुढील शारीरिक सुदृढता घटकांची त्यांच्या कसोट्यांबरोबर योग्य जोड्या जुळवा :

यादी-I

यादी-II

(a) दिशाभिमुखता	(1) सार्जेंट उडी कसोटी
(b) शक्ती	(2) ट्रंक फ्लेक्शन
(c) तोल	(3) राईट बुमरँग रन
(d) लवचिकता	(4) स्टॉक स्टॅण्ड
	(5) 60 यार्ड डॅश

संकेतांक :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(5)	(4)	(1) (2)
(B)	(3)	(4)	(2) (1)
(C)	(3)	(1)	(4) (2)
(D)	(3)	(5)	(2) (4)

42. Select the *correct* answer from the choices given below :

- (I) To ensure reliability, measurement technique and condition should be standardized to reduce measurement error.
 (II) Length of the test and heterogeneity affect reliability of instrument.
 (A) Both (I) and (II) are correct
 (B) (I) is correct and (II) is wrong
 (C) (II) is correct and (I) is wrong
 (D) Both (I) and (II) are wrong

43. Below are the norms of Grip strength, Measurement of 23 years women is 47 kg. What is the interpretation of this measurement ?

Men

Age	10-19	20-29	30-39
Superior	61 Above	Above 54	Above 51
Excellent	51-61	47-54	43-51
Good	47-50	42-46	39-42
Average	41-46	38-41	35-38
Poor	36-40	33-37	30-34
Very Poor	Below 36	Below 33	Below 30

Women

Superior	54 Above	Above 50	Above 41
Excellent	46-54	44-50	35-41
Good	36-45	38-43	29-34
Average	32-35	32-37	25-28
Poor	28-31	27-31	20-24
Very Poor	Below 28	Below 27	Below 20

- (A) Arm strength is Superior
 (B) Arm strength is Very Poor
 (C) Arm strength is Excellent
 (D) Arm strength is Good

42. खालील पर्यायातील उत्तराच्या योग्य पर्यायाची निवड करा :

- (I) विश्वसनीयतेची खात्री करताना, मापनाचे तंत्र आणि परिस्थिती हे प्रमाणित असायलाच हवे जेणेकरून मापनातील त्रुटी कमी करता येतात.
 (II) कसोटीची लांबी आणि विखुरलेला गट हे कसोटी साधनाच्या विश्वसनीयतेवर परिणाम करतात.
 (A) दोन्ही (I) आणि (II) हे बरोबर आहे
 (B) (I) हे बरोबर आहे आणि (II) चूक आहे
 (C) (II) हे बरोबर आहे आणि (I) चूक आहे
 (D) दोन्ही (I) आणि (II) हे चूक आहे

43. पुढील कोष्टकामध्ये हाताची पकड कसोटीचे मानके दिलेली आहे. 23 वर्ष वयाच्या महिलेचे मापन 47 किग्रॅ. असल्यास त्याचे अर्थनिर्वचन काय ?

पुरुष

वयोगट	10-19	20-29	30-39
सर्वोत्कृष्ट	61 Above	Above 54	Above 51
उत्कृष्ट	51-61	47-54	43-51
चांगला	47-50	42-46	39-42
साधारण	41-46	38-41	35-38
कमी	36-40	33-37	30-34
खूप कमी	Below 36	Below 33	Below 30

महिला

सर्वोत्कृष्ट	54 Above	Above 50	Above 41
उत्कृष्ट	46-54	44-50	35-41
चांगला	36-45	38-43	29-34
साधारण	32-35	32-37	25-28
कमी	28-31	27-31	20-24
खूप कमी	Below 28	Below 27	Below 20

- (A) हाताची ताकद सर्वोत्कृष्ट आहे
 (B) हाताची ताकद खूप कमी आहे
 (C) हाताची ताकद उत्कृष्ट आहे
 (D) हाताची ताकद चांगली आहे

44. Which of the following skill tests does NOT include in AAHPERD Basketball Skill Test ?

- (A) Speed spot shooting
- (B) Jumping and turning in the air
- (C) Defensive movement
- (D) Forward pass

45. "Reliability is the same as :

- (A) Consistency
- (B) Truthfulness
- (C) Representativeness
- (D) Usefulness

46. The SCAT questionnaire tests of athletes.

- (A) Teaching ability
- (B) Self-confidence
- (C) Concentration
- (D) Anxiety

44. पुढीलपैकी कोणत्या कौशल्य कसोटीचा अंतर्भाव अपाई बास्केटबॉल कौशल्य कसोटीमध्ये नाही ?

- (A) स्पिड स्पॉट शूटिंग
- (B) हवेमध्ये जंपिंग आणि टर्निंग
- (C) बचावात्मक हालचाल
- (D) फॉरवर्ड पास

45. विश्वसनीयता म्हणजेच :

- (A) सातत्य
- (B) खरेपणा
- (C) प्रतिनिधीत्व
- (D) उपयुक्तता

46. 'SCAT' प्रश्नावली खेळाडूच्या ची कसोटी होय.

- (A) अध्यापनक्षमता
- (B) स्वआत्मविश्वास
- (C) एकाग्रता
- (D) चिंता

47. Which is the *correct* formula to calculate item difficulty ?

(A) Difficulty Index

$$= \frac{\text{Number correct in upper group}}{\text{Number correct in lower group}}$$

(B) Difficulty Index

$$= \frac{\text{Number Answering Wrongly}}{\text{Number Answering Correctly}}$$

(C) Difficulty Index

$$= \frac{\text{Number answering correctly}}{\text{Total number of group}}$$

(D) Difficulty Index

$$= \frac{\text{Number answering correctly}}{\text{Total number of questions}}$$

48. Which of the following factors NOT affecting Reliability of Test ?

(A) Method of scoring

(B) Objective of test

(C) Administrative procedure

(D) Length of the test

47. प्रश्नाच्या काठिण्यपातळीची गणना करण्यासाठीचे योग्य सूत्र कोणते ?

(A) काठिण्यपातळी निर्देशांक =

$$\frac{\text{उच्च गटात बरोबर उत्तर देणाऱ्यांची संख्या}}{\text{निम्न गटात बरोबर उत्तर देणाऱ्यांची संख्या}}$$

(B) काठिण्यपातळी निर्देशांक =

$$\frac{\text{चुकीचे उत्तर देणाऱ्यांची संख्या}}{\text{बरोबर उत्तर देणाऱ्यांची संख्या}}$$

(C) काठिण्यपातळी निर्देशांक =

$$\frac{\text{बरोबर उत्तर देणाऱ्यांची संख्या}}{\text{गटातील एकूण विद्यार्थी संख्या}}$$

(D) काठिण्यपातळी निर्देशांक =

$$\frac{\text{बरोबर उत्तर देणाऱ्यांची संख्या}}{\text{प्रश्नांची एकूण संख्या}}$$

48. पुढीलपैकी कोणता घटक कसोटीच्या विश्वसनीयतेवर परिणाम करत नाही ?

(A) गुणांकनाची पद्धत

(B) कसोटीचे उद्दिष्ट्य

(C) व्यवस्थापनाची कार्यपद्धती

(D) कसोटीची लांबी

49. What is the sequence of the rating in somatotyping ?

- (A) Endomorph — Ectomorph — Mesomorph
- (B) Endomorph — Mesomorph — Ectomorph
- (C) Ectomorph — Endomorph — Mesomorph
- (D) Mesomorph — Endomorph — Ectomorph

50. Which of the following is the subjective method of measuring Physical Activity ?

- (A) Heart rate telemetry
- (B) Pedometry
- (C) Accelerometry
- (D) Log book

51. The actual exchange of gases in lungs takes place in

- (A) Alveoli
- (B) Trachea
- (C) Pharynx
- (D) Primary bronchus

49. सोमॅटोटाईप रेटिंगचा क्रम काय असतो ?

- (A) एन्डोमॉर्फ — एक्टोमॉर्फ — मेसोमॉर्फ
- (B) एन्डोमॉर्फ — मेसोमॉर्फ — एक्टोमॉर्फ
- (C) एक्टोमॉर्फ — एन्डोमॉर्फ — मेसोमॉर्फ
- (D) मेसोमॉर्फ — एन्डोमॉर्फ — एक्टोमॉर्फ

50. पुढीलपैकी कोणते शारीरिक सक्रियता मापनाचे व्यक्तिनिष्ठ साधन आहे ?

- (A) हार्ट रेट टेलिमेट्री
- (B) पेडोमीट्री
- (C) अॅक्सेलेरोमेट्री
- (D) लॉग बुक

51. फुफ्फुसांमध्ये होणारी वायूंची अदला-बदली येथे होते.

- (A) वायुकोश
- (B) फॅरिक्स
- (C) श्वासनलिका
- (D) प्राथमिक लघुश्वासनलिका

52. In case of Hull scale practical limits are from :

- (A) – 5 to + 5
(B) – 3.5 to + 3.5
(C) – 3 to + 3
(D) – 5.5 to + 5.5

53. In a longitudinal study, factors such as maturation changes, mortality would be considered threats to what ?

- (A) Significance
(B) Internal validity
(C) Instrumentation
(D) Reliability

54. Match List-I with List-II and select the *correct* answer from the codes given below :

List-I	List-II
(1) Cerebral palsy	(i) Impairs ability to communicate
(2) Autism	(ii) Affects muscle movement and coordination
(3) Down Syndrome	(iii) Causes development delays
(4) Epilepsy	(iv) Disturbs nerve cell activity in brain

Codes :

- (1) (2) (3) (4)
(A) (ii) (i) (iv) (iii)
(B) (ii) (i) (iii) (iv)
(C) (ii) (iii) (iv) (i)
(D) (ii) (iv) (i) (iii)

52. हल स्केलच्या सीमा ह्या असतात.

- (A) – 5 to + 5
(B) – 3.5 to + 3.5
(C) – 3 to + 3
(D) – 5.5 to + 5.5

53. दीर्घकालीन संशोधनात, परीपक्वता बदल, मृत्यू इ. घटकांमुळे कोणास धोके संभवितात ?

- (A) सार्थकता
(B) अंतर्गत वैधता
(C) साधनसिद्धता
(D) विश्वसनीयता

54. यादी-I शी यादी-II ला जुळवा आणि खाली दिलेल्या संहितेतून योग्य उत्तर निवडा :

यादी-I	यादी-II
(1) सेरेब्रल पाल्सी	(i) संवाद साधण्याचे कौशल्यात दोष
(2) स्वमग्नता	(ii) स्नायू हालचाली व समन्वयावर दुष्परिणाम
(3) डाऊन सिंड्रोम	(iii) विकासात विलंब निर्माण
(4) अपस्मार	(iv) मेंदूतील चेतापेशी क्रियांमधे बिघाड

संकेतांक :

- (1) (2) (3) (4)
(A) (ii) (i) (iv) (iii)
(B) (ii) (i) (iii) (iv)
(C) (ii) (iii) (iv) (i)
(D) (ii) (iv) (i) (iii)

55. Kicking a ball is which type of fundamental skill ? (A) Locomotor skill (B) Sports skill (C) Manipulative skill (D) Non-locomotor skill 56. is <i>not</i> a fat soluble vitamin. (A) Vitamin A (B) Vitamin C (C) Vitamin D (D) Vitamin K 57. First aid for seizure includes the following <i>except</i> : (A) Time the seizure (B) Remove sharp objects (C) Avoid holding the person (D) Putting something in mouth 58. Handball skills might be useful while playing basketball is an example of (A) Negative transfer of learning (B) Zero transfer of learning (C) Stable transfer (D) Positive transfer of learning	55. विद्यार्थी चेंडू लाथाडतो हे प्रकारचे मूलभूत हालचाल कौशल्य आहे. (A) स्थानांतरणीय (B) क्रीडा कौशल्य (C) मॅनिप्युलेटिव (D) अस्थानांतरणीय 56. हे मेदात विरघळणारे जीवनसत्त्व नाही. (A) जीवनसत्त्व अ (B) जीवनसत्त्व क (C) जीवनसत्त्व ड (D) जीवनसत्त्व के 57. फिट आल्यास करण्याच्या प्रथमोपचारात पुढीलपैकी कोणती बाब येत नाही ? (A) फिटची वेळ मोजणे (B) आजूबाजूच्या धोकादायक वस्तू दूर करणे (C) व्यक्तीला घट्ट धरून ठेवणे (D) फिट येणाऱ्या व्यक्तीच्या तोंडात वस्तू ठेवणे 58. हॅण्डबॉल खेळातील कौशल्य बास्केटबॉल खेळता उपयुक्त ठरू शकतात हे चे उदाहरण आहे. (A) ऋण अध्ययन संक्रमण (B) शून्य अध्ययन संक्रमण (C) स्थिर संक्रमण (D) धन अध्ययन संक्रमण

59. Match List-I with List-II and select the *correct* answer from the codes given below :

List-I	List-II
(1) Passive muscle contraction	(i) Treadmill exercise
(2) Active muscle contraction	(ii) Plank hold exercise
(3) Isokinetic muscle contraction	(iii) Pull-ups exercise

Codes :

- (1) (2) (3)
 (A) (ii) (iii) (i)
 (B) (i) (iii) (ii)
 (C) (iii) (ii) (i)
 (D) (ii) (i) (iii)
60. Apex body related to physical education teacher education is :
- (A) NCTE
 (B) SCERT
 (C) NCERT
 (D) UGC

59. यादी-I शी यादी-II ला जुळवा आणि खाली दिलेल्या संहितेतून योग्य उत्तर निवडा :

यादी-I

यादी-II

(1) निष्क्रिय स्नायू आकुंचन	(i) ट्रेडमिल व्यायाम
(2) सक्रिय स्नायू आकुंचन	(ii) प्लँक होल्ड व्यायाम
(3) आयसोकायनेटिक स्नायू आकुंचन	(iii) पुल-अप्स व्यायाम

संकेतांक :

- (1) (2) (3)
 (A) (ii) (iii) (i)
 (B) (i) (iii) (ii)
 (C) (iii) (ii) (i)
 (D) (ii) (i) (iii)
60. शारीरिक शिक्षण अध्यापक शिक्षणाशी संबंधित शिखर संस्था :
- (A) एन.सी.टी.ई.
 (B) एस.सी.ई.आर.टी.
 (C) एन.सी.ई.आर.टी.
 (D) यु.जी.सी.

61. Wellness is :

- (A) Achievement of optimal health and vitality
- (B) Absence of disease
- (C) Maintain healthy body
- (D) Physical fitness

62. The ratio of length and breadth of National Flag :

- (A) 3 : 2
- (B) 2 : 3
- (C) 3 : 4
- (D) 4 : 3

63. One of the following is an inappropriate feedback while correcting the child :

- (A) Remember to step forward
- (B) Practise properly
- (C) Look at the incoming object
- (D) Turn towards object

61. निरामयता म्हणजे :

- (A) उत्तम आरोग्य आणि जीवनशैली संपादित करणे
- (B) रोगांचा अभाव
- (C) निरोगी शरीराची देखभाल करणे
- (D) शारीरिक सुदृढता

62. राष्ट्रीय ध्वजाची लांबी आणि रुंदीचे प्रमाण :

- (A) 3 : 2
- (B) 2 : 3
- (C) 3 : 4
- (D) 4 : 3

63. विद्यार्थ्यांच्या कार्यमानाची दुरुस्ती करताना खालीलपैकी अयोग्य प्रत्याभरण :

- (A) पुढे पाऊल टाकणे लक्षात ठेव
- (B) योग्य सराव कर
- (C) येणाऱ्या चेंडूकडे लक्ष ठेव
- (D) चेंडूच्या दिशेकडे वळ

<p>64. For the year 2017-2018 who received the Jeevan Gourav award in sports of Maharashtra state :</p> <p>(A) Shri Uday Deshpande
(B) Shri Ramesh Vipat
(C) Shri Ganpat Mane
(D) Shri Bhishmraj Bam</p> <p>65. Countries participating in Commonwealth Games :</p> <p>(I) Canada
(II) India
(III) Australia
(IV) New Zealand
(A) I, III and IV
(B) I, II, III and IV
(C) II, III and IV
(D) III and IV</p> <p>66. Which of the following is an example of test protocol when setting up a fitness test ?</p> <p>(A) To ensure that the distance is measured accurately
(B) To shower and change your clothes after the test
(C) To try and compete with others to get the best score
(D) To shout out the score after a flexibility test</p> | <p>64. सन् 2017-2018 या वर्षीचा महाराष्ट्र राज्य शासनाचा क्रीडा क्षेत्रातील 'जीवन गौरव' पुरस्कार कोणाला मिळाला ?</p> <p>(A) श्री उदय देशपांडे
(B) श्री रमेश विपट
(C) श्री गणपत माने
(D) श्री भिष्मराज बाम</p> <p>65. राष्ट्रकुल खेळांत सहभागी होणारे देश :</p> <p>(I) कॅनडा
(II) भारत
(III) ऑस्ट्रेलिया
(IV) न्युझीलंड
(A) I, III आणि IV
(B) I, II, III आणि IV
(C) II, III आणि IV
(D) III आणि IV</p> <p>66. फिटनेस चाचणी सेट अप करताना खालीलपैकी कोणते चाचणी प्रोटोकॉलचा एक उदाहरण आहे ?</p> <p>(A) अंतर अचूकपणे मोजले जाणे हे सुनिश्चित करणे
(B) चाचणी नंतर शॉवर आणि कपडे बदलणे
(C) सर्वोत्तम गुण मिळवण्यासाठी इतरांबरोबर प्रयत्न आणि स्पर्धा करण्यासाठी
(D) लवचिकता चाचणीनंतर स्कोअर मोठ्याने सांगणे</p> |
|---|--|

67. Country that hosted Asian and Olympic Games :

- (I) China
- (II) Japan
- (III) Indonesia
- (IV) Malaysia
- (A) I, III, IV
- (B) I and II
- (C) I, II, III
- (D) I, II, III, IV

68. The environment can affect participation in physical activities, which one of the following is an example of a city environment having a 'Negative Effect' on participation in physical activities ?

- (A) Good transport system
- (B) Many indoor sports facilities
- (C) Few area of green space
- (D) Multi-cultural population

67. आशियायी आणि ऑलिंपिक खेळांचे आयोजन केलेला देश :

- (I) चीन
- (II) जपान
- (III) इंडोनेशिया
- (IV) मलेशिया
- (A) I, III, IV
- (B) I आणि II
- (C) I, II, III
- (D) I, II, III, IV

68. वातावरण हे शारीरिक उपक्रमांमध्ये सहभागी होणाऱ्याला प्रभावित करू शकत. ह्यापैकी शहर पर्यावरणावर नकारात्मक आणि शारीरिक उपक्रमांवर प्रभाव पाडणारी उदाहरण कोणती आहे ?

- (A) चांगली वाहतूक व्यवस्था
- (B) बऱ्याच इनडोर क्रीडा सुविधा
- (C) काही भागात हिरव्या जागा
- (D) बहु-सांस्कृतिक लोकसंख्या

69. Which of these is the key issue with the sports governing bodies of the country ?

- (A) Clarity of objectives of the sports federation
- (B) Financial clarity and strategy
- (C) Broad composition and operation
- (D) All of the above

70. Sports Psychology is :

- (A) Developmental psychology
- (B) Experimental psychology
- (C) Clinical psychology
- (D) Applied psychology

71. During concentric contraction the are pulled towards the middle of sarcomere.

- (A) I-band
- (B) H-zone
- (C) A-band
- (D) Z-line

69. देशातील क्रीडा संस्थांनला यापैकी कोणती समस्या सर्वात जास्त सामोरे येते ?

- (A) स्पोर्ट्स फेडरेशनच्या उद्दिष्टांची स्पष्टता
- (B) आर्थिक स्पष्टता आणि धोरण
- (C) ब्रॉड रचना आणि ऑपरेशन
- (D) वरील सर्व

70. क्रीडा मानसशास्त्र म्हणजे :

- (A) विकासात्मक मानसशास्त्र
- (B) प्रायोगिक मानसशास्त्र
- (C) वैद्यकीय मानसशास्त्र
- (D) उपयोजित मानसशास्त्र

71. केंद्रीय आकुंचनादरम्यान सारकोमियरमध्ये एकमेकांकडे खेचले जातात.

- (A) आय-बॅन्ड
- (B) एच-झोन
- (C) ए-बॅन्ड
- (D) झेड-लाईन

72. Match the following and select the *correct* answer from the codes given below :

Site of Fatigue	Proposed Mechanism
(1) Neuromuscular junction	(I) Lack of oxygen and inadequate blood flow
(2) Contractile mechanism	(II) Local distribution caused by contractile fatigue signals
(3) Central nervous system	(III) Decreased release of acetylcholine at nerve ending

Codes :

	(1)	(2)	(3)
(A)	(III)	(I)	(II)
(B)	(I)	(II)	(III)
(C)	(III)	(II)	(I)
(D)	(I)	(III)	(II)

72. जोड्या लावा आणि खाली दिलेल्या संहितेतून योग्य उत्तर निवडा :

थकण्याचे ठिकाण प्रस्तावित यंत्रणा

(1) स्नायूमज्जा जोड	(I)	प्राणवायूचा अभाव व अपर्याप्त रक्त प्रवाह
(2) आकुंचनाची यंत्रणा	(II)	उद्वेपनामुळे होणारे स्थानिक अडथळ्यांमुळे आकुंचनात्मक थकवा
(3) केन्द्रीय मज्जा संस्था	(III)	नसपरिसमाप्ती जागी ऑसिटार्ईलकोलिनची कमतरता

संहिता :

	(1)	(2)	(3)
(A)	(III)	(I)	(II)
(B)	(I)	(II)	(III)
(C)	(III)	(II)	(I)
(D)	(I)	(III)	(II)

<p>73. The following prolonged exercise, at least how many hours are needed to restore muscle glycogen level ?</p> <p>(A) 48
(B) 24
(C) 12
(D) 2</p> <p>74. Minute ventilation (V_E) = \times Respiratory frequency (f).</p> <p>(A) Inspiratory Reserved Volume (IRV)
(B) Expiratory Reserved Volume (ERV)
(C) Tidal Volume (TV)
(D) Vital Capacity (VC)</p> <p>75. Find out the heart rate of a person whose cardiac output (Q) is 20 litres per minute and the stroke volume is 0.15 liters per beat ?</p> <p>(A) 133 beats/minute
(B) 125 beats/minute
(C) 70 beats/minute
(D) 180 beats/minute</p> <p>76. A mechanical action that promotes venous return is provided by</p> <p>(A) Venous pump
(B) Arterial pump
(C) Ventricular pump
(D) Respiratory pump</p> | <p>73. दीर्घकाळ व्यायामानंतर स्नायूतील ग्लायकोजनची पातळी पूर्ववत होण्यासाठी किमान किती तास लागतात ?</p> <p>(A) 48
(B) 24
(C) 12
(D) 2</p> <p>74. मिनिट वायूविजन (V_E) = \times श्वसन वारंवारिता (f).</p> <p>(A) दीर्घश्वसित हवा (IRV)
(B) उच्छ्वासित हवा (ERV)
(C) नित्यश्वसित हवा (TV)
(D) व्हायटल धारकता (VC)</p> <p>75. एका व्यक्तीचे जर एकूण हृदय उत्पादन (Q) हे 20 लिटर प्रति मिनिट असेल व त्याचे हे 0.15 लिटर असेल तर त्याचे हृदयदर काय असेल ?</p> <p>(A) 133 ठोके/मिनिट
(B) 125 ठोके/मिनिट
(C) 70 ठोके/मिनिट
(D) 180 ठोके/मिनिट</p> <p>76. निलाच्या विरुद्ध रक्त प्रवाहामध्ये याची यांत्रिक क्रिया मदत करते.</p> <p>(A) निला पंप
(B) धमनी पंप
(C) जवनिका पंप
(D) श्वसन पंप</p> |
|---|---|

77. The basic structural unit of proteins are (A) Amino acids (B) Lactic acid (C) Ascorbic acid (D) Acetic acid 78. The random movement of molecules due to their kinetic energy is (A) Systole (B) Diastole (C) Diffusion (D) Osmosis 79. A complex molecule found in red blood cells, which contains iron and protein and is capable of combining with oxygen is (A) Hemoglobin (B) Hypotonic (C) Hemodilution (D) Hemolysis 80. The major cause of coronary heart disease is (A) Vasoconstriction (B) Vasodilation (C) Hypertensive (D) Atherosclerosis	77. प्रथिनेयाचे मूळ संरचनात्मक घटक असते. (A) अमिनो आम्ल (B) दुग्धाम्ल (C) अस्कोर्बिक आम्ल (D) असेटिक आम्ल 78. गतिज ऊर्जेमुळे रेणूंनामधील यादृच्छिक हालचालिला असे म्हणतात. (A) हृदय आकुंचन (B) हृदय प्रसरण (C) प्रसार (फैलाव) (D) द्रवभिसरण 79. लाल पेशीमधील जटिल रेणू ज्यामध्ये लोह व प्रथिनेय असतो व तो प्राणवायूसहित एकत्रित होते त्यास म्हणून ओळखले जाते. (A) हिमोग्लोबिन (B) हायपोटॉनिक (C) हेमोडायल्युशन (D) हेमोलायसिस 80. हृदयाला रक्तपुरवठा करणाऱ्या रक्तवाहिन्यांच्या आजाराचे मुख्य कारण हे आहे. (A) नलिका आकुंचन (B) नलिका प्रसरण (C) अती ताणयुक्त (D) अथरोस्लेरोसिस

81. Coronal plane is also known as

- (A) Sagittal plane
- (B) Frontal plane
- (C) Transverse plane
- (D) Horizontal plane

82. Which of the following is a hinge joint ?

- (A) Shoulder
- (B) Elbow
- (C) Neck
- (D) Hip

83. levers are known as force multipliers.

- (A) Second and third class
- (B) Third and first class
- (C) First and second class
- (D) None of the above

81. कोरोनल प्रतल हे म्हणून सुद्धा ओळखले जाते.

- (A) सजायटल प्रतल
- (B) फ्रन्टल प्रतल
- (C) ट्रान्सवर्स प्रतल
- (D) आडवा प्रतल

82. खालीलपैकी कोणता बिजागरीचा सांधा आहे ?

- (A) खांदा
- (B) कोपर
- (C) मान
- (D) नितंब

83. तरफ हे बल गुणक म्हणून ओळखले जाते.

- (A) दुसऱ्या व तिसऱ्या प्रकारचे
- (B) तिसऱ्या व पहिल्या प्रकारचे
- (C) पहिल्या व दुसऱ्या प्रकारचे
- (D) वरीलपैकी कोणतेही नाही

84. The product of mass and acceleration is (A) Force (B) Inertia (C) Velocity (D) Work 85. Speed is a quantity. (A) Scalar (B) Vector (C) Both scalar and vector (D) None of the above 86. is an acceleration. (A) Object speeds up (B) Object slows down (C) Object starts and stops (D) All of the above 87. The centripetal force is directly proportional to (A) Mass of the object (B) Radius (C) Both (A) and (B) (D) None of the above	84. वस्तुमान व त्वरण यांचा परिपाक आहे. (A) शक्ती (B) जडत्व (C) वेग (D) कार्य 85. गती ही राशी आहे. (A) अदिश (B) सदिश (C) अदिश व सदिश दोन्ही (D) वरीलपैकी कोणतेही नाही 86. म्हणजे त्वरण होय. (A) वस्तूची गती उंचावणे (B) वस्तूची गती मंदावणे (C) वस्तू चालू व बंद होणे (D) वरील सर्व 87. केंद्रोत्सारी बल हे च्या समानुपाती असते. (A) वस्तूचे वस्तुमान (B) त्रिज्या (C) (A) व (B) दोन्ही (D) वरीलपैकी कोणतेही नाही

88. Upward force exerted on objects submerged in fluids is called force.

- (A) Drag
- (B) Magnus
- (C) Couple
- (D) Bouyant

89. Angular Acceleration is represented by symbol

- (A) Radial
- (B) Omega
- (C) Alpha
- (D) Theta

90. The product of force and velocity is

- (A) Work
- (B) Power
- (C) Energy
- (D) Inertia

88. द्रवपदार्थांमध्ये बुडवलेल्या वस्तूंवर वर्णित ऊर्ध्वगामी शक्तीला बल म्हणून संबोधतात.

- (A) खेचणारे
- (B) मॅगनस
- (C) कपल
- (D) बॉयन्ट

89. कोनीय त्वरण चिन्हाच्या साहाय्याने दर्शवतात.

- (A) रेडीयल
- (B) ओमेगा
- (C) अल्फा
- (D) थिटा

90. बल व वेग यांचा परिपाक आहे.

- (A) कार्य
- (B) शक्ती
- (C) उर्जा
- (D) जडत्व

91. is a preferred sampling method for the population with finite size.

- (A) Area sampling
- (B) Systematic sampling
- (C) Purposive sampling
- (D) Cluster sampling

92. Which of the following is a measure of internal consistency of a measure ?

- (A) Cronbach's alpha
- (B) Test retest reliability
- (C) Correlation coefficient
- (D) *t*-test

93. H.R.P.F. includes

- (I) Cardiovascular endurance
- (II) Muscular strength and endurance
- (III) Agility
- (IV) Flexibility
- (A) I, II and III
- (B) I, II and IV
- (C) I, III and IV
- (D) I, II, III and IV

91. मर्यादित आकाराच्या जनसंख्येला ही न्यादर्शन पद्धती योग्य ठरेल :

- (A) क्षेत्रीय न्यादर्शन
- (B) पद्धतशीर न्यादर्शन
- (C) हेतूपुरस्सर न्यादर्शन
- (D) गुच्छ न्यादर्शन

92. पुढीलपैकी कोणते मापनसाधनाच्या अंतर्गत सातत्यपूर्णतेचे परिमाण आहे ?

- (A) क्रोनबाक अल्फा
- (B) कसोटी-पुनर्कसोटी
- (C) सहसंबंध सहगुणक
- (D) टि-परीक्षिका

93. एच.आर.पी.एफ. घटकांत चा समावेश होतो.

- (I) रुधिराभिसरण दमदारपणा
- (II) स्नायू ताकद आणि दमदारपणा
- (III) दिशाभिमुखता
- (IV) लवचिकता
- (A) I, II आणि III
- (B) I, II आणि IV
- (C) I, III आणि IV
- (D) I, II, III आणि IV

94. Given below are two statements one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R) :

Assertion (A) :

Psychological core of personality is the deepest component which includes attributes, value, interests, motives and self worth of an individual.

Reason (R) :

Psychological core of personality is dynamic and external and make adjustment of the environment.

In the context of the above statement, which one of the following is *correct* ?

- (A) Both are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

94. खालील दोन वाक्यात एक विधान व दुसरे हेतू आहे :

विधान (A) :

व्यक्तीमत्त्वाचा मानसशास्त्रीय गाभ्यात खोलवर गेलेले घटक ज्यामध्ये गुणधर्म, मूल्ये, स्वारस्य, हेतू व स्वःमूल्य यांचा समावेश आहे.

हेतू (R) :

व्यक्तीमत्त्वाचा मानसशास्त्रीय गाभा हा चल व बाह्य स्वरूपाचा असून त्यामध्ये वातावरणानुसार समायोजन होत असते.

वरच्या विधानातून व हेतू मधून खालीलपैकी बरोबर उत्तर लिहा :

- (A) दोन्ही सत्य असून (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण आहे
- (B) दोन्ही सत्य असून (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे सत्य असून पण (R) हे असत्य आहे
- (D) (A) हे असत्य असून पण (R) हे सत्य आहे

95. Person with IQ is considered to be intellectually disabled. (A) 120 and above (B) 90 to 100 (C) Between 76 to 90 (D) Below 75 96. Pep talk is useful for (A) Motivation (B) Emotional arousal (C) Best performance (D) All of the above 97. Motivation consists of : (A) Direction (B) Intensity (C) Persistence (D) All of the above 98. What skills do students learn in cooperative games ? (A) Responsibility and empathy (B) How to keep other kids in line (C) Ways to get what you want often (D) Reaching personal goals	95. इतका बुद्ध्यांक असलेली व्यक्तीला मतिमंद संबोधले जाते. (A) 120 अधिक (B) 90 ते 100 (C) 76 ते 90 (D) 75 पेक्षा कमी 96. पेप टॉल्क हे यासाठी उपयुक्त आहे. (A) प्रेरणा (B) भावनिक उद्वेग (C) उत्तम कार्यमान (D) वरील सर्व 97. प्रेरणेत अंतर्भूत असते. (A) दिशा (B) तीव्रता (C) सातत्य (D) वरील सर्व 98. सहकार्यात्मक खेळांमध्ये विद्यार्थी कोणती कौशल्ये शिकतात ? (A) जबाबदारी आणि स्वानुभूती (B) इतर मुलांना कसे ओळखायचे (C) आपल्याला जे हवे ते मिळविण्यासाठी (D) वैयक्तिक ध्येय गाठणे

99. The effectiveness of physical education teaching is depended on ?
Select *correct* code given below :

- (a) Physical engaged time spent by student on activity
- (b) General supervision
- (c) Allocated time for physical activity
- (d) Well-planned and meaningful task

Codes :

- (A) (a) (b) (c)
- (B) (a) (c) (d)
- (C) (b) (c) (d)
- (D) (a) (b) (d)

100. Who wrote Military system of Gymnastics exercise for the use of arm instructors mannual ?

- (A) Archibald Msclarin
- (B) Lundovin John
- (C) Guthsmuts
- (D) Henry Perling

99. प्रभावी शारीरिक शिक्षण अध्यापन हे कशावर अवलंबून असते ? ओळखून खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

- (a) विद्यार्थ्याने उपक्रमावर खर्च केलेला कालावधी
- (b) सामान्य पर्यवेक्षण
- (c) शारीरिक उपक्रमांसाठी निर्धारित केलेला कालावधी
- (d) सुनियोजित आणि अर्थपूर्ण कार्य

संकेतांक :

- (A) (a) (b) (c)
- (B) (a) (c) (d)
- (C) (b) (c) (d)
- (D) (a) (b) (d)

100. दलाच्या निर्देशकास जिम्नॉस्टिक्स कसरतींच्या लष्करी पद्धतीचा उपयोगावर माहिती पुस्तिका कोणी लिहिली आहे ?

- (A) आर्चीबाल्ड मस्क्लेरीन
- (B) लुंडोवीन जॉन
- (C) गुट्समथ
- (D) हेन्री परलींग

JUN - 71219/II—C

ROUGH WORK

JUN - 71219/II—C

ROUGH WORK